

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus neve: **Fotográfia történet és filozófia 1.** / Filozófia

A kurzus oktatója, elérhetősége:

Pfisztner Gábor gabor.pfisztner@gmail.com

Kód: B-FT-202	Tantervi hely: BA	Javasolt félév: 2	Kredit: 5	Tanóraszám: 12 (60) Egyéni hallgatói munkaóra: 90
Kapcsolt kódok:	Típus: előadás/gyakorlat	Szab.vál-ként felvehető-e?	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek: magyar nyelvtudás	

A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok):

párhuzamosság:

FTF1 / Technika

FTF1 / Szaktörténet

A kurzus célja és alapelvei:

A Fotográfia történet és filozófia 1 célja, hogy ismereteket adjon a fotográfia felfedezésének előtörténetéről, felfedezésének körülményeiről, szellemi hatásáról. Betekintést adjon a fotográfia esztétikai, filozófiai és technikai fejlődéstörténetének főbb állomásairól, eredményeiről. Megismertesse azt, hogy a fotográfia médiumának megjelenése milyen új képfilozófiai kérdéseket generált napjainkig.

Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák):

Tudás:

- 1) Behatóan ismeri a fotográfia technikai, esztétikai és filozófiai fejlődéstörténetét, korszakait.
- 2) Ismeri a fotográfia történetének jelentős alkotóit és műveit, érti, hogy ezek az alkotók mennyiben haladták meg a korábbi műformálások gesztusait.
- 3) Érti a fotográfiai korszakok közötti összefüggéseket tágabb esztétikai, filozófiai és társadalmi kontextusban is.
- 4) Ismeri a fotográfia médiumának műfajait, jól eligazodik a különböző kifejezési irányzatok között.
- 5) Tájékozott a fotográfia és a társművészetek kapcsolatrendszeréről.
- 6) Alaposan ismeri a vizuális művészetek alapvető kérdéseit, alkotó módszereit és eredményeit.
- 7) Átfogó tudással rendelkezik a vizuális művészetek terén végzett alkotói tevékenységek alapjául szolgáló folyamatokról.
- 8) Érti a szaknyelvet és a kortárs fotográfiával kapcsolatos gondolatokat.
- 9) Alapvető ismeretekkel rendelkezik a fotográfia és vizuális művészetek főbb elméleteiről, alapelveiről, stílusorszakairól és irányzatairól, fontosabb alkotásairól.
- 10) Alapvetően érti az analitikus és kritikus gondolkodást.

Képesség:

- 1) Képes felismerni a fotográfia jelentős alkotóinak műveit a stílusjegyek alapján.
- 2) Komplex módon képes szemlélni a fotográfiai stílusok, korszakok törekvéseit.
- 3) Képes önálló szakmai álláspontot kialakítani a jelen szakmai kérdéseiben szaktörténeti érvekre támaszkodva.
- 4) Jól-informált és árnyalt véleményt alkot vizuális koncepciókról és megoldásokról.
- 5) Magas szintű tudással rendelkezik a fotográfia különböző speciális eljárásait illetően.

- 6) Véleményét szakmai szempontokkal alá tudja támasztani.
7) Tanulmányai során szerzett tapasztalatokra támaszkodva képes a tudásanyag alapvető analizésére, feldolgozására és kezelésére.

Attitűd:

Érdeklődő az aktuális társadalmi és művészeti problémák iránt.

Nyitott az új ismeretekre.

Kritikai megértéssel viszonyul saját művészeti ágának történeti és kortárs alkotásaihoz, eszmerendszeréhez.

Autonómia és felelősségvállalás:

- 1) Fejlett szakmai orientációval rendelkezik
- 2) Önálló kritikai érzéssel rendelkezik
- 3) Felismeri az alkotó művészeti tevékenységnek közösségi és társadalmi hatásait
- 4) Elfogadja és hitelesen közvetíti szakterületének társadalmi szerepét, értékeit.

Témakörök:

- 1) A fotográfia esztétika-, stílus- és filozófiatörténete
- 2) A fotográfia technológiák története

A kurzus során tárgyalt témakörök alkalmakra lebontva:

1. alkalom Mi végre az elmélet? Példa: Moholy-Nagy László és a fényképezés mint önálló formaelv
2. alkalom Milyen teoretikus megközelítései lehetnek a fényképezésnek? Példa: Siegfried Kracauer A fényképezés című írása
3. alkalom Mi tudható? Az emlékezet, a történelem és a sokszorosíthatóság Walter Benjaminnál
4. alkalom Benjamin hatása, Klaus Honnét és a fényképezés mint alkotói eszköz
5. alkalom Clement Greenberg és a fotográfia modernista megközelítés
6. alkalom A posztmodern állapot elé, a fényképezés „újrapozícionálása”

A rész érdemjegy kiszámítása:

A kurzus a Fotográfia történet és filozófia tárgy része. A kurzus tárgyon belüli értéke: 25%

A kurzust a tárgyon belül meghirdetett valamennyi kurzussal együtt fel kell venni (Szaktörténet, Technika, Pszicho)

Amennyiben a hallgató a többkurzusú tárgy bármely kurzusából elégtelen osztályzatot szerez vagy valamely kurzusát nem teljesíti, az egész tárgy ismétlése szükséges.

Filozófia

Kurzus témaleírás:

A fotográfiáról számos elméleti szöveg született a huszadik században, melyek tartósan meghatározták azt, miként gondolkozunk a fényképezésről, mint kulturális jelenségről, miképp

viszonyulunk hozzá művészeti, esztétikai, szociológiai, jelelméleti szempontból. A kurzus célja, hogy a hallgatók számára közelebb hozza ezeket a mai gondolkodástól egyre távolabbi (bár sok szempontból a mai napig aktuális) szövegeket, és lehetőséget adjon nekik arra, hogy egy tágabb értelmezési horizontot nyitva próbáljanak meg kérdéseket megfogalmazni és arra lehetséges válaszokat adni.

A hallgatók tennivalói, feladatai:

Aktív részvétel az órákon, szemináriumi dolgozat

Teljesítendő követelmények:

Az óra keretében folytatott beszélgetésekben való részvétel, a kiadott szövegek feldolgozása, értő hozzászólás a téma megvitatása során, az írott reflexió egyedisége, alapossága, nyelvi kidolgozottsága

Értékelés módja:

A részérdemjegy kiszámítása:

- Részvétel és aktivitás az órákon: 20%
- A kiadott szövegek feldolgozása: 40%
- Egy rövid (5000) leütés terjedelmű reflexió írása: 40%

Kötelező irodalom:

- Bán András, Beke László: *Fotóelméleti szöveggyűjtemény*. Budapest, Enciklopédia kiadó, 1997.
- Walter Benjamin: A műalkotás a technikai sokszorosíthatóság korszakában. In: uő: *Kommentár és Prófécia*. Budapest, Gondolat, 1969. 301-334. old.
- Walter Benjamin: A fényképezés rövid története (ford. Pór Péter). In: uő: *Angelus Novus*, (szerk. Radnóti Sándor), Budapest, Magyar Helikon, 1980. 687-709. o.
- Clement Greenberg: A fényképezés diadala és emlékművei (ford. Tóth Balázs Zoltán) *Laokoón 7*, 2014 (<http://laokoon.c3.hu/szamok/7.html>)
- Clement Greenberg: A fényképezőgép üvegszeme, Edward Weston kiállításáról (ford. Tóth Balázs Zoltán) *Laokoón 7*, 2014 (<http://laokoon.c3.hu/szamok/7.html>)
- Siegfried Kracauer: A fényképezés (ford. Dornbach Máté) *Café Babel 25* (Budapest, 1997) 73-85. o.
- Susan Sontag: *A fényképezésről* (ford. Nemes Anna). Budapest, Európa Könyvkiadó, 1999.

Ajánlott irodalom:

- *Ex Symposion* 2000/32. szám
- Roland Barthes: *Világoskamra* (ford. Ferch Magda). Budapest, Európa Könyvkiadó, 2000.
- Hans Belting: *Kép-Antropológia, Képtudományi vázlatok*. Budapest, Kijárat Kiadó, 2007.
- Liz Wells (szerk): *Photography Reader*. London/New York, Routledge, 2003.
- Wolfgang Kemp, Hubertus von Amelnunxen: *Theorie der Fotografie I-IV*. München, Schirmer/Mosel, 2000.
- Pethő Bertalan: *A posztmodern* (ford. Görög Livia et al.), Budapest, Gondolat Kiadó, 1992.